



## CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1212-245

Chișinău

«03» noiembrie 2015

**Biroul Permanent  
al Parlamentului**

În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.789 din 28 octombrie 2015.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege – Ministerul Justiției.

*Anexă: hotărârea Guvernului nr.789 din 28 octombrie 2015 (2 exemplare în limbile română și rusă) – 4 file;*

*proiectul de lege nominalizat (în limbile română și rusă) – 68 file;*

*nota informativă la proiectul de lege (în limbile română și rusă) – 12 file;*

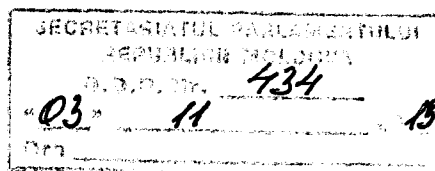
*raportul de expertiză anticorupție – 8 file.*

Cu respect,

Secretar general al Guvernului

Serghei PALHOVICI

tel.(022)250-313  
iurie.cebanu@gov.md



Casa Guvernului,  
MD-2033, Chișinău,  
Republica Moldova

Telefon:  
+ 373-22-250104

Fax:  
+ 373-22-242696



# GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

**HOTĂRÎRE** nr. 789

din 28 octombrie 2015

**Chișinău**

**Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire  
la modificarea și completarea unor acte legislative**

---

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

**Prim-ministru**

**VALERIU STRELEȚ**

**Contrasemnează:**

**Ministrul justiției**

**Vladimir Cebotari**

**PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA****LEGE****cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Art.I.** – Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15-17, art.63), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, alineatul (4) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) a fost sancționat disciplinar pentru nerespectarea obligațiilor stabilite la art.6 alin.(2) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

2. Articolul 9 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) După depunerea setului de acte, colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor solicită de la Centrul Național Anticorupție și/sau Serviciul de Informații și Securitate certificatul de cazier al integrității profesionale al candidatului la funcțiile prevăzute la alin.(6)”.

3. La articolul 15, alineatul (1) se completează cu litera d<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„d<sup>1</sup>) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”.

4. La articolul 25 alineatul (1), litera f) se completează cu sintagma „ , precum și încălcarea prevederilor art.4 alin.(1) lit.m<sup>1</sup>) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.”

**Art.II.** – Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.56-57, art.624), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 23 alineatul (7), după cuvintele „bună reputație” se completează cu textul „ , nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”

2. La articolul 34 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Funcționarii Băncii Naționale sînt obligați să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.III.** – Legea nr.1036-XIII din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.183-185, art.654), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 18 alineatul (1) după sintagma: „nu au fost condamnați” se completează cu sintagma: „nu au în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.

2. Articolul 20:

la punctul 7), după cuvintele „în cazul” se completează cu sintagma „încălcării obligației prevăzute la art.22 alin.(2) lit. a<sup>1</sup>)”.

3. La articolul 22, alineatul (2) se completează cu litera a<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„a<sup>1</sup>) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”.

**Art.IV.** – Articolul 19 alineatul (1) din Codul electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.81, art.667), cu modificările și completările ulterioare, se completează în final cu sintagma „ , precum și nu au în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.V.** – Articolul 12 din Legea nr.192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126BIS), cu modificările și completările ulterioare, la sfîrșit se completează cu sintagma: „ , precum și nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.VI.** – Articolul 7 din Legea nr.753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.156, art.764), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) efectuarea evaluării integrității instituționale în condițiile Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.VII.** – Legea serviciului în organele vamale nr.1150-XIV din 20 iulie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.106-108, art.765), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, alineatul (1) se completează cu litera b<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„b<sup>1</sup>) care are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”

2. La articolul 15, alineatul (1) se completează cu litera l) cu următorul cuprins:

„l) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

3. La articolul 26 alineatul unu, după sintagma „încălcarea disciplinei de serviciu” se completează cu sintagma „și a obligațiilor prevăzute la art.15 alin.(1) lit.l)”.

4. Articolul 43:

alineatul (2) se completează cu litera j<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„j<sup>1</sup>) în cazul încălcării obligației stabilite la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”

**Art.VIII.** – Legea nr.761-XV din 27 decembrie 2001 cu privire la serviciul diplomatic (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.216-220, art.645), se completează după cum urmează:

1. La articolul 10, alineatul (1) se completează cu litera f<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„f<sup>1</sup>) nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art. 6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

2. Articolul 22 se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”.

3. La articolul 24 alineatul (4), după sintagma „sau organizații internaționale guvernamentale” se completează cu sintagma „ , precum și în cazul încălcării obligației stabilite la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.

4. La articolul 25 litera a), sintagma „prevăzute la art.10 alin.(1) lit.a)-f)” se substituie cu sintagma „prevăzute la art.10 alin.(1) lit.a)-f<sup>1</sup>)”.

**Art.IX.** – Legea nr.1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.209-211, art.683), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (1), litera e) va avea următorul cuprins:

„e) realizarea evaluării integrității instituționale, în condițiile Legii nr.325 din 23 decembrie 2013, monitorizarea implementării planurilor de integritate și aprecierea progreselor realizate;”.

2. Articolul 5 se completează cu litera c<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„c<sup>1</sup>) să efectueze evaluarea integrității instituționale în condițiile Legii nr.325 din 23 decembrie 2013;”.

3. La articolul 14 alineatul (2), sintagma „cu autorizarea procurorului” se substituie cu sintagma „în condițiile Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”.

4. La articolul 16, alineatul (1) se completează cu sintagma „, precum și persoana care în ultimii 5 ani are înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”.

**Art.X.** – Codul muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.159-162, art.648), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 57 alineatul (1) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) Declarația pe propria răspundere, cu privire la faptul că pe durata activității la locurile de muncă precedente, n-a comis abaterile stabilite la art. 6 alin. (2) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale, cu excepția persoanelor care se încadrează în câmpul muncii pentru prima dată.”

2. La articolul 86 alineatul (1) se completează cu litera k<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„k<sup>1</sup>) încălcarea prevederilor art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”.

**Art.XI.** – Codul audiovizualului al Republicii Moldova nr.260-XVI din 27 iulie 2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.131-133, art.679), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 42, alineatul (4) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru

încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

2. La articolul 57, alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.XII.** – Legea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr.93-XVI din 5 aprilie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.78-81, art.358) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 17 alineatul (5), după sintagma „săvârșirea unei infracțiuni” se completează cu sintagma „precum și cele care au în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională în legătură cu rezultatele evaluării integrității instituționale.”

2. Articolul 42 se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

3. La articolul 47, alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) încălcarea obligației prevăzute la art.42 lit.h);”.

**Art.XIII.** – Legea nr.170-XVI din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.171-174, art.667), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul (7), alineatul (3) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.” .

2. La articolul 31, alineatul (3) se completează cu litera a<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„a<sup>1</sup>) încălcarea prevederilor art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”.

3. La articolul 33 alineatul (3), după sintagma „titlul de ofițer de informații,” se completează cu sintagma „în cazul încălcării obligației prevăzute la art.39 alin.(1) lit.j<sup>1</sup>)”.

## 4. Articolul 36:

alineatul (1) se completează cu litera o<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„o<sup>1</sup>) încălcare a obligației prevăzute la art.39 alin.(1) lit.j<sup>1</sup>”;

5. La articolul 39, alineatul (1) se completează cu litera j<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„j<sup>1</sup>) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”.

6. La articolul 51 alineatul (7) litera c), sintagma „prevăzute la art.36 alin. (1) lit. i)-k), n) și p)” se substituie cu sintagma „prevăzute la art. 36 alin. (1) lit. i)-k), n), o<sup>1</sup>) și p).”

**Art.XIV.** – Legea nr.25-XVI din 22 februarie 2008 privind Codul de conduită a funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.74-75, art.243), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 11<sup>1</sup> cu următorul cuprins:

**Articolul 11<sup>1</sup>.** Influențe necorespunzătoare

În exercitarea atribuțiilor de serviciu, funcționarul public este obligat:

a) să nu admită influențe necorespunzătoare, în sensul Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;

b) să desfășoare în mod legal activitatea pentru care a intervenit influența necorespunzătoare;

c) să facă neîntârziat un denunț în formă scrisă despre exercitarea influenței necorespunzătoare conducătorului autorității publice sau, după caz, instituției care realizează testarea integrității profesionale, potrivit Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale, în condițiile stabilite de Guvern.”

## 2. Articolul 12:

titlul și alineatul (1) se completează în final cu cuvintele „și favoritismul”;

la alineatul (3), după cuvintele „conflictelor de interese” se completează cu cuvintele „și favoritismul”, iar în final se completează cu cuvintele „și cu privire la prevenirea și combaterea corupției”.

3. La articolul 13, alineatul (2) se completează cu litera b<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„b<sup>1</sup>) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”.

**Art.XV.** – Legea nr.134-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.120-121, art.470), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 13, alineatul (7) se completează în final cu sintagma „ , precum și cele care au în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate

profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

2. La articolul 19<sup>2</sup>, alineatul (3) se completează cu litera o) cu următorul cuprins:

„o) să încalce prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

3. La articolul 26, alineatul (1) se completează cu litera f<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„f<sup>1</sup>) pentru încălcarea prevederilor art. 19<sup>2</sup> alin.(3) lit. o).”

**Art.XVI.** – Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230-232, art.840), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 22, alineatul (1) se completează cu litera f<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„f<sup>1</sup>) să respecte obligațiile stabilite la art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”.

2. La articolul 27 alineatul (1), litera g) va avea următorul cuprins:

„g) în ultimii 5 ani, nu a fost destituită dintr-o funcție publică conform art.64 alin.(1) lit.a) și b) sau nu i-a încetat contractul individual de muncă pentru motive disciplinare;”.

3. La articolul 64 alineatul (1) litera a) după cuvintele „aplicată pentru” se completează cu sintagma „încălcarea prevederilor art.22 alin.(1) lit. f<sup>1</sup>), precum și pentru”.

4. La articolul 65, alineatul (1) se completează în final cu sintagma „, cu excepția situației dacă conducătorul autorității publice a primit de la Centrul Național Anticorupție raportul privind rezultatele evaluării integrității instituționale pînă la finalizarea procedurilor disciplinare.”

**Art.XVII** – Punctul 9 din Regulamentul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, aprobat prin anexa nr.1 la Legea nr.182-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, structurii, efectivului-limită și a modului de finanțare a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.140-142, art.578), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.XVIII.** – Articolul 7 alineatul (1) punctul 4) din Legea nr.245-XVI din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat (Monitorul Oficial al

Republicii Moldova, 2009, nr.45-46, art.123), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu litera a<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„a<sup>1</sup>) efectivul, forțele, conținutul, planurile, organizarea, finanțarea și asigurarea tehnico-materială, formele, tactica, metodele, mijloacele și informațiile detaliate privind desfășurarea testării integrității profesionale, cu excepția datelor din raportul privind rezultatele evaluării instituționale.”

**Art.XIX.** – Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5 decembrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.237-240, art.864), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 17 alineatul (2) după litera c) se completează cu litera c<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„c<sup>1</sup>) are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

2. La articolul 24, alineatul (1) se completează cu litera b<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„b<sup>1</sup>) nu au în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

3. La articolul 27 litera c) va avea următorul cuprins:

„c) încălcării prevederilor referitoare la obligațiile și incompatibilitățile prevăzute de Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Codul etic al Curții de Conturi și Codului de conduită a funcționarului public;”

**Art.XX.** – Legea nr.271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.41-44, art.118), se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 4 litera a), după cuvântul „inclusiv” se completează cu sintagma „celor ce au determinat rezultatul negativ al testului de integritate profesională și”.

2. La articolul 5, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) la funcțiile de demnitate publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, cu excepția alegerilor parlamentare sau locale, sau indirect, prin numire, specificate în Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;”

3. La articolul 10 alineatul (2), prima propoziție se completează în final cu sintagma „, precum și solicită Centrului Național Anticorupție certificat de cazier al integrității profesionale.”

4. Anexa nr.2:  
 compartimentul „Antecedente penale” se completează cu cuvintele „/integritatea profesională”;  
 se completează cu punctul 29<sup>1</sup> cu următorul cuprins:  
 „29<sup>1</sup>. Dacă ați obținut în ultimii 5 ani rezultat negativ în cadrul testului de integritate profesională.”

**Art.XXI.** – Legea nr.294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.55-56, art.155), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1.La articolul 36, alineatul (1) se completează cu litera e<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„e<sup>1</sup>) nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”.

2. Articolul 39 se completează cu alineatul (2<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„(2<sup>1</sup>) După depunerea setului de acte, Consiliul Superior al Procurorilor solicită de la Centrul Național Anticorupție și/sau Serviciul de Informații și Securitate certificatul de cazier al integrității profesionale al candidatului la funcția de procuror.”

3. Articolul 54 se completează cu litera d<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„d<sup>1</sup>) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”

4. Articolul 61 se completează cu litera j<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„j<sup>1</sup>) încălcarea prevederilor art.54 lit.d<sup>1</sup>);”.

5. La articolul 66 alineatul (1), litera e) se completează în final cu următorul text: „, inclusiv a abaterii disciplinare prevăzute la art.61 lit.j<sup>1</sup>)”.

6. La articolul 67, alineatul (2) se completează în final cu textul „, precum și nu a încălcat obligațiile stabilite la art.54 lit.d<sup>1</sup>)”.

**Art.XXII.** – Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.194-196, art.637), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu articolul 5<sup>1</sup> cu următorul cuprins:

„**Articolul 5<sup>1</sup>.** Obligația de integritate profesională

Persoanele cu funcție de demnitate publică au obligația să respecte prevederile stabilite la art.6 alin.(2) lit.a), b) și d) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.XXIII.** – Punctul 11 din Regulamentul Comisiei Naționale de Integritate, aprobat prin anexa nr.1 la Legea nr.180 din 19 decembrie 2011 cu privire la Comisia Națională de Integritate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.1-6, art.2) se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.XXIV.** – Legea cu privire la Poliția de Frontieră nr.283 din 28 decembrie 2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012 nr.76-80, art.245) cu modificările ulterioare se completează după cum urmează:

1. La articolul 12, alineatul (1) se completează cu litera n<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„n<sup>1</sup>) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

2. La articolul 16, alineatul (3) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

3. La articolul 39, alineatul (1) se completează cu litera n<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„n<sup>1</sup>) încălcării obligației prevăzute la art.12 alin.(1) lit. n<sup>1</sup>);”.

**Art.XXV.** – Articolul 11 alineatul (3) din Legea nr.121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.103, art.335) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.XXVI.** – Legea concurenței nr.183 din 11 iulie 2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193-197, art.667), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 38, alineatul (3) se completează în final cu sintagmă: „precum și prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

2. La articolul 42 alineatul (5), după cuvintele „o bună reputație” se completează cu sintagma „nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.XXVII.** – Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.42-47, art.145) se completează după cum urmează:

1. La articolul 26, alineatul (1) se completează cu litera k<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„k<sup>1</sup>) să respecte prevederile art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

2. Articolul 39:

alineatul (1) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”;

se completează cu alineatul (2<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„(2<sup>1</sup>) Până la angajarea candidatului în Poliție, angajatorul solicită de la Centrul Național Anticorupție și/sau Serviciul de Informații și Securitate certificatul de cazier al integrității profesionale al candidatului la funcția de polițist.”;

alineatul (5) se completează cu litera b<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„b<sup>1</sup>) are rezultate negative la testul de integritate profesională în ultimii 5 ani, potrivit Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”.

3. La articolul 47 alineatul (1), litera i) se completează în final cu sintagma „în condițiile Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Articolul XXVIII** – Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 35-41, art. 73), cu completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Titlul legii va avea următorul cuprins: „privind evaluarea integrității instituționale”.

2. Articolul 1:

cuvintele „ testării integrității profesionale” se substituie cu cuvintele „evaluării integrității instituționale”.

3. Articolele 2, 3 și 4 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 2.** Scopul evaluării integrității instituționale

Evaluarea integrității instituționale se realizează în scopul:

a) sporirii responsabilității conducătorilor entităților publice și organelor de autoadministrare pentru dezvoltarea, menținerea și consolidarea climatului de integritate profesională în cadrul entităților publice;

b) asigurării integrității profesionale a agenților publici, prevenirii și combaterii corupției în cadrul entităților publice;

- c) identificării, evaluării și înlăturării riscurilor de corupție din cadrul entităților publice;
- d) sporirii denunțării manifestărilor de corupție de către agenții publici.

### **Articolul 3. Principii**

Procesul de evaluare a integrității instituționale se desfășoară cu respectarea obligatorie a următoarelor principii:

- a) legalitatea;
- b) respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, a demnității umane și profesionale;
- c) stabilirea echilibrului just dintre drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor afectați de manifestările de corupție a agenților publici, pe de o parte, și drepturile și libertățile fundamentale ale agenților publici, pe de altă parte;
- d) tratamentul nepărtinitor, echitabil și nediscriminatoriu al agenților publici supuși testării;
- e) prezumția de bună-credință a subiecților evaluării;
- f) prezumția integrității instituționale a entităților publice;
- g) transparența rezultatelor evaluării integrității instituționale, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege și Legea nr.245 din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat.”

### **Articolul 4. Noțiuni**

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

*agent public* – persoană încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public, precum și aleșii locali;

*entitate publică* – persoana juridică cu statut de:

- a) autoritate publică, autoritate centrală, autoritate publică centrală de specialitate, autoritate publică locală, precum și structura organizațională de pe lângă sau din sfera de competență a acestora;
- b) autoritate, instituție, organ, organizație, oficiu sau agenție de stat, autonomă, independentă, de autoadministrare și/sau de reglementare;
- c) Curte Constituțională, instanță judecătorească, procuratură;
- d) întreprindere de stat sau municipală, societatea pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar de acțiuni;

*servicii de interes public* – desfășurarea activităților de deservire a populației în sfera publică, în cadrul instituțiilor, întreprinderilor, organizațiilor sau altor structuri de stat, cu capital majoritar de stat, municipale sau locale;

*integritate instituțională* – integritatea profesională a tuturor agenților publici din cadrul entității publice, cultivată, controlată și consolidată de către

conducător, precum și toleranța zero la incidente de integritate ale agenților publici;

*integritate profesională* – desfășurarea tuturor activităților profesionale de către agentul public în mod etic, liber de influență necorespunzătoare și manifestări de corupție cu respectarea interesului public, supremației Constituției Republicii Moldova și a legii;

*evaluarea integrității instituționale* – proces de identificare a riscurilor de corupție în cadrul entității publice cu ajutorul metodelor analitice și practice (testarea integrității profesionale), de descriere a factorilor care determină riscurile identificate și consecințele acestora, precum și de oferire a recomandărilor pentru diminuarea lor, desfășurat în conformitate cu prevederile prezentei legi;

*risc de corupție* – eveniment posibil de producere a unei manifestări de corupție prin care este afectată realizarea obiectivelor entității publice;

*factor de risc* – circumstanță de orice gen care permite, încurajează, provoacă apariția manifestărilor de corupție în cadrul entității publice sau care le perpetuează;

*test de integritate profesională* – crearea și aplicarea de către testor a unor situații virtuale, simulate, similare celor din activitatea de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, în vederea urmării pasive și stabilirii reacției și a conduitei acestuia, determinând astfel gradul de afectare a climatului de integritate instituțională și riscurile de corupție în cadrul entității publice în procesul evaluării integrității instituționale;

*testarea integrității profesionale* – toate procesele aferente desfășurării testului de integritate profesională, etapă a evaluării integrității instituționale;

*testor* – angajat din cadrul Centrului Național Anticorupție și a Serviciului de Informații și Securitate abilitat în temeiul prezentei legi sau a legii speciale cu atribuții și competențe de aplicare a testelor de integritate profesională;

*incident de integritate* – manifestare de corupție produsă în împrejurări reale, altă manifestare similară manifestării de corupție, produsă în cadrul unui test de integritate profesională;

*manifestări de corupție* – actele de corupție, actele conexe corupției și faptele de comportament corupțional, specificate în Legea nr.90 din 13 iunie 2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției;

*plan de integritate* – planul intern adoptat în condițiile prezentei legi de conducătorul entității publice și/sau de organul de autoadministrare ca urmare a evaluării integrității instituționale, prin care climatul de integritate instituțională poate fi dezvoltat și/sau consolidat în perioada de implementare;

*influență necorespunzătoare* – imixtiune în activitatea profesională a agentului public din partea terțelor persoane manifestată prin presiuni, amenințări sau rugăminți în vederea determinării acestuia să desfășoare activitățile profesionale într-un mod anumit, atunci când imixtiunea dată este ilegală și nu este însoțită de promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, de

bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin (nu întrunește elementele unei infracțiuni de corupție).”

4. Se completează cu articolul 4<sup>1</sup> cu următorul cuprins:

**„Articolul 4<sup>1</sup>. Climatul de integritate instituțională**

(1) Entitățile publice își desfășoară activitatea în interes public, asigurând climatul de integritate instituțională. Agenții publici își exercită atribuțiile de serviciu cu integritate profesională.

(2) Climatul de integritate instituțională se asigură prin aplicarea politicilor anticorupție naționale și sectoriale, precum și a cerințelor specifice de integritate profesională pentru activitatea agenților publici în cadrul entității publice. Se consideră politici anticorupție naționale și sectoriale care asigură climatul de integritate instituțională următoarele:

a) angajarea și promovarea agenților publici în bază de merit și integritate profesională;

b) regimul de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări ale publicității;

c) regimul declarării averilor și intereselor personale;

d) regimul conflictelor de interese;

e) evitarea favoritismului;

f) regimul cadourilor;

g) denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare;

h) denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate;

i) neadmiterea manifestărilor de corupție;

j) transparența în procesul decizional;

k) accesul la informații de interes public;

l) gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile;

m) etica și deontologia profesională;

n) regimul de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici (pantuflej).

(3) Prevederile alin.(2) se aplică în mod corespunzător pentru diferite categorii de agenți publici, cu derogările prevăzute de legile speciale ce le reglementează activitatea.

(4) Cerințele specifice de integritate profesională pentru activitatea agenților publici din cadrul entității publice sînt adoptate prin acte departamentale ale entităților publice, care nu pot stabili alte derogări decît cele prevăzute la alin.(3) sau standarde de comportament mai puțin riguroase pentru conducătorul entității publice și agenții publici decît cel prevăzute de politicile anticorupție naționale și sectoriale.

(5) Entitățile publice determină politica instituțională de sancționare a comportamentului lipsit de integritate profesională al agenților publici în

conformitate cu prevederile legislației, urmărind descurajarea celorlalți agenți publici de a se comporta astfel în viitor.”

5. Articolele 5, 6, 7 și 8 vor avea următorul cuprins :

**„Articolul 5. Subiecții evaluării integrității instituționale**

(1) Subiecți ai evaluării integrității instituționale sînt entitățile publice, organele de autoadministrare, agenții publici, Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate.

(2) Evaluarea integrității instituționale se efectuează în privința entităților publice și prevede posibilitatea aplicării testelor de integritate profesională agenților publici.

(3) Evaluarea integrității instituționale și testele de integritate profesională sînt realizate de către Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate, cu implicarea testorilor.

**Articolul 6. Drepturile și obligațiile agenților publici**

(1) Agenții publici au dreptul:

a) de a fi informați despre cerințele specifice de integritate profesională pentru activitatea agenților publici din cadrul entității publice, precum și despre sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate pentru nerespectarea lor, în conformitate cu prevederile art.4<sup>1</sup>;

b) de a fi informați cu privire la planul de integritate al entității publice, adoptat în urma anunțării rezultatelor evaluării integrității instituționale;

c) de a fi informați cu privire la testele de integritate realizate în privința lor;

d) de a contesta în ordinea contenciosului administrativ în instanța judecătorească aplicarea testului de integritate realizat în privința sa.

(2) Agenții publici au obligația:

a) să nu admită manifestări de corupție;

b) să denunțe imediat la organele competente orice tentativă de a fi implicați în acțiunile prevăzute la lit.a);

c) să denunțe imediat influențele necorespunzătoare, să declare cadourile și conflictele de interese în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

d) să cunoască și să respecte obligațiile ce le revin conform politicilor anticorupție naționale și sectoriale prevăzute la art.4<sup>1</sup>;

e) să cunoască și să respecte cerințele specifice de integritate profesională pentru activitatea agenților publici în cadrul entității publice, ce i-au fost aduse la cunoștință;

f) să îndeplinească măsurile prevăzute în planul de integritate, adoptat de entitatea publică, sau, după caz, organul de autoadministrare, urmare a evaluării integrității instituționale.

**Articolul 7. Drepturile și obligațiile entităților publice și a organelor de autoadministrare**

(1) Entitățile publice și organele de autoadministrare au dreptul de a fi informate, în termenele prevăzute de prezenta lege, cu privire la rezultatele evaluării integrității instituționale și aplicării testelor de integritate profesională în privința agenților publici, de etica și disciplina cărora sînt responsabile.

(2) Entitățile publice și organele de autoadministrare au următoarele obligații:

a) de a cultiva climatul de integritate instituțională, după cum este prevăzut la articolul 4<sup>1</sup>.

b) de a informa agenții publici despre cerințele specifice de integritate profesională pentru activitatea agenților publici în cadrul entității publice, precum și despre sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate pentru nerespectarea lor, în conformitate cu prevederile art.4<sup>1</sup>;

c) de a informa agenții publici, contra semnătură, despre posibilitatea de a fi supuși testului de integritate profesională. Informarea se face la numirea/angajarea în funcție, iar în cazul agenților publici încadrați la momentul intrării în vigoare a prezentei legi - în termenul prevăzut în dispozițiile finale și tranzitorii. Neinformarea de către entitatea publică a agentului public nu împiedică desfășurarea testelor de integritate profesională în privința lui, evaluarea integrității instituționale a entității publice, precum și aplicarea sancțiunilor disciplinare în conformitate cu legislația. Refuzul agentului public de a semna avizul de informare, consemnat în scris, nu împiedică desfășurarea testelor de integritate profesională în privința acestuia, precum și aplicarea sancțiunilor disciplinare în conformitate cu legislația;

d) de a adopta, asigura și raporta implementarea planurilor de integritate, în termenele prevăzute de prezenta lege;

e) de a informa agenții publici referitor la testele de integritate profesională desfășurate în privința lor;

f) de a lua măsurile necesare în privința agenților publici care au fost supuși testării, în baza calificării comportamentului de care a dat dovadă în cadrul acestuia și a probelor care-l confirmă;

g) de a asigura accesul instituției care evaluează integritatea instituțională la toate registrele și alte forme de evidență ce asigură climatul de integritate instituțională prevăzut la art.4<sup>1</sup>, inclusiv în format electronic, precum și la alte informații necesare în condițiile și limitele prevăzute la lit. e) art. 6 din Legea nr.1104 din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și litera j) alineatul (1) articolul 9 din Legea nr.619 din 31 octombrie 1995 privind organele securității statului;

h) de a permite retragerea documentelor depuse la entitatea publică în cadrul testului de integritate profesională, a înregistrărilor audio-video efectuate de către entitatea publică în timpul testului de integritate profesională și de a întreprinde alte măsuri necesare pentru a asigura confidențialitatea testelor, a

documentelor de codificare, a mijloacelor și tehnicilor speciale utilizate în cadrul testului de integritate profesională.

**Articolul 8. Drepturile și obligațiile instituției care evaluează integritatea instituțională**

(1) Instituția care evaluează integritatea instituțională are următoarele drepturi:

a) de a determina, în condițiile prezentei legi, domeniile de inițiere a evaluării integrității instituționale, entitățile publice evaluate, agenții publici din cadrul entității publice supuși aleatoriu testelor de integritate profesională și frecvența evaluărilor, în conformitate cu metodologia prevăzută la alin.(2) lit.h);

b) de a organiza și a beneficia de instruiți speciale cu privire la metodele și mijloacele aplicate în cadrul evaluării integrității profesionale;

c) de a folosi în cadrul testării integrității profesionale acte care codifică identitatea persoanelor, a structurilor, organizațiilor, încăperilor și mijloacelor de transport, precum și identitatea persoanelor prevăzute la art.12 alin.(2);

d) de a efectua repetat o evaluare a integrității instituționale a entității publice anterior evaluate pentru a verifica progresele de consolidare a integrității instituționale, urmare a adoptării și implementării planului de integritate;

e) de a propune entităților publice ierarhic superioare și/sau organelor de autoadministrare destituirea conducătorilor entității publice supuse evaluării repetate prevăzute la lit.d), în cazul eșuării planului de integritate;

f) de a contesta deciziile conducătorilor entităților publice pe marginea rapoartelor de evaluare a integrității instituționale și refuzul entităților publice ierarhic superioare și organelor de autoadministrare de a da curs propunerii prevăzute la lit.e) în instanța de contencios administrativ, cu respectarea procedurii prealabile.

(2) Instituția care evaluează integritatea instituțională are următoarele obligații:

a) de a asigura confidențialitatea activității testorilor, documentelor de codificare și a mijloacelor tehnice speciale utilizate în cadrul testului de integritate profesională, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege;

b) de a respecta regimul protecției datelor cu caracter personal, în condițiile Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege;

c) de a transmite conducătorilor entităților publice sau, după caz, organului de autoadministrare, versiunea completă a raportului de evaluare a integrității instituționale, conform prevederilor art. 13 alin.(3) lit.a);

d) de a face publică versiunea depersonalizată a raportului cu privire la rezultatele evaluării integrității instituționale, conform prevederilor art. 13 alin.(3) lit.b), concomitent cu transmiterea versiunii complete entității publice sau, după caz, organului de autoadministrare;

e) de a face publică versiunea completă a raportului cu privire la rezultatele evaluării integrității instituționale, conform prevederilor art.13

alin.(3), în cazul în care entitatea publică evaluată nu are o entitate ierarhic superioară, precum și în cazul eșuării planului de integritate, adoptat de organul de autoadministrare;

f) de a întreprinde toate măsurile pentru a preveni eventualele consecințe negative pentru terțe persoane în legătură cu aplicarea testului de integritate profesională;

g) de a asigura distrugerea înregistrărilor audio/video efectuate în cadrul testului de integritate profesională în termenele prevăzute la art. 18 alin.(1);

h) de a adopta și publica metodologia de identificare a riscurilor de corupție în cadrul entităților publice, de identificare a agenților publici expuși acestor riscuri și de analiză a factorilor de risc care le generează, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(3) Obligațiile instituției care evaluează integritatea instituțională se răsfrâng în mod corespunzător, asupra coordonatorului, testorilor și persoanelor care fac analiza riscurilor de corupție în cadrul entităților publice.”

6. Se completează cu art. 8<sup>1</sup> cu următorul cuprins:

„**Articolul 8<sup>1</sup>. Integritatea testorilor**

(1) Instituția care evaluează integritatea instituțională asigură integritatea testorilor, adoptând politici interne în acest sens în conformitate cu prevederile prezentului articol.

(2) Candidații la funcția de testor se supun controlului special prealabil, testărilor obligatorii la poligraf și psihologice cu privire la integritatea trecutului lor profesional, pentru a stabili existența motivațiilor improprii de a desfășura activitatea de testare a integrității profesionale, alte aspecte relevante fixate în politicile interne.

(3) În vederea asigurării obiectivității și conspirării activităților de testare a integrității profesionale, testorii se supun periodic verificărilor la poligraf, verificărilor psihologice, monitorizării stilului de viață și testelor de integritate profesională, conform competențelor stabilite la art.5, precum și obligațiilor extinse de declarare a potențialelor interese personale și conflicte de interese în raport cu regimul juridic general, aplicabil agenților publici.

(4) Obligația extinsă de declarare a potențialelor interese personale și conflicte de interese presupune depunerea de către testorii selectați a unei declarații, pe proprie răspundere, cu privire la locurile de muncă anterioare, relațiile de rudenie, prietenie sau ostilitate din viața lor privată cu oricare agent public, testarea integrității profesionale a cărora este de competența instituției din care face parte. Declarația depusă se actualizează semestrial de către testor, precum și ori de câte ori testorului îi devine cunoscut faptul că urmează să aplice un test de integritate profesională în privința agentului public, relația cu care din viața lor privată nu a fost inclusă în declarația depusă și/sau actualizată anterior. Declarația respectivă se depune pe numele coordonatorului activității de testare a integrității profesionale, conform modelului stabilit în politicile interne prevăzute la alin. (1).

(5) Testorul care în procesul de aplicare a unui test de integritate profesională, află că agentul public, cu care se confruntă, îi este cunoscut în viața sa privată, despre care nu știa că activează în cadrul respectivei entități publice, întreprinde, după posibilități, acțiuni de evitare a testării integrității profesionale a respectivului agent public și încetării testului de integritate profesională în privința lui, astfel încât să nu admită deconspirarea activității de testare.

(6) Rezultatul testului de integritate profesională desfășurat în privința unui agent public cu încălcarea prevederilor alin.(4) și alin.(5) este apreciat de către instanța de judecată ca neconcludent, în condițiile art.12<sup>1</sup>.

(7) Testorul care utilizează materialele acumulate în cadrul testului de integritate profesională pe care l-a aplicat în alte scopuri decât cele prevăzute de prezenta lege, poartă răspundere penală sau contravențională pentru abuz de serviciu, depășirea atribuțiilor de serviciu, alte încălcări, după caz.

(8) Obligațiile de integritate a testorilor prevăzute în prezentul articol se aplică corespunzător și coordonatorului activității de testare.”

#### 7. Articolul 9:

##### alineatul 1:

cuvintele „unui rezultat negativ” se substituie cu cuvintele „aprecierii comportamentului agentului public ca rezultat negativ”;

sintagma „alin.2” se exclude;

la alineatul (4), cuvintele „Raportul privind” se exclud;

alineatul (5) se abrogă;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Prin derogare de la prevederile alin. (2), în cazul în care în timpul desfășurării testului de integritate profesională testorul constată activități ilegale ale agenților publici testați sau ale persoanelor terțe, care nu sînt generate de aplicarea planului de testare a integrității profesionale, instituția care evaluează integritatea instituțională sesizează organul competent pentru a fi luate măsurile stabilite de legislația în domeniu.”;

se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

(7) Persoanele din cadrul instituției care evaluează integritatea instituțională poartă răspundere pentru divulgarea datelor confidențiale prevăzute la art.7 alin.(2) lit.g), a informației ce ține de viața privată în afara activităților profesionale ale agentului public și pentru publicarea datelor cu caracter personal contrar prevederilor art.8 alin.(2) lit.a) și b), care le-au devenit cunoscute în procesul de realizare a testelor de integritate profesională, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(6), art.13 alin.(5) și (7).”

8. Titlul capitolului II va avea următorul cuprins:

**„Capitolul II  
Procedura de evaluare a integrității instituționale”**

9. Articolul 10:

în denumire, cuvintele „testării integrității profesionale” se substituie cu cuvintele „evaluării integrității instituționale;

alineatul (1):

în prima propoziție cuvintele „Testarea integrității profesionale” se substituie cu cuvintele „Evaluarea integrității instituționale”;

la litera a), cuvintele „agenților publici din cadrul entităților publice prevăzute în anexă” se substituie cu cuvintele „entităților publice care cad sub incidența prezentei legi”;

la litera b), cuvintele „angajaților” se exclud;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) subdiviziunea securitate internă a Serviciului de Informații și Securitate – în privința Serviciului de Informații și Securitate. În acest caz, subdiviziunea securitate internă a Serviciului de Informații și Securitate are posibilitatea de a parcurge toate etapele evaluării, prevăzute la art. 10<sup>1</sup>, sau doar etapa de testare a integrității profesionale a agenților publici.”;

alineatele (2) și (3) se abrogă.

10. Se completează cu articolele 10<sup>1</sup> și 10<sup>2</sup> cu următorul cuprins:

**„Articolul 10<sup>1</sup>. Etapele evaluării integrității instituționale**

(1) Evaluarea integrității instituționale se desfășoară în următoarele etape:

a) Etapa 1. Identificarea riscurilor de corupție în cadrul entității publice;

b) Etapa 2. Testarea integrității profesionale a agenților publici;

c) Etapa 3. Descrierea riscurilor de corupție și analiza factorilor care le generează;

d) Etapa 4. Recomandări de îmbunătățire a climatului de integritate instituțională.

(2) Etapa 1 se desfășoară în baza examinării incidentelor de integritate admise de agenții publici din cadrul entității publice, informațiilor transmise de cetățeni, materialelor din mass-media, surselor analitice (rapoarte, studii, sondaje, indicatori etc.), precum și a modalităților de afectare a drepturilor omului prin riscurile de corupție identificate.

(3) Etapa 2 este o etapă facultativă în cadrul evaluării integrității instituționale, care se desfășoară în baza unei decizii motivate. Agenții publici supuși testării integrității profesionale sînt selectați în mod aleatoriu, în funcție de riscurile de corupție, identificate în cadrul entității publice la etapa 1. Responsabilitatea pentru realizarea acestei etape revine testatorilor.

(4) Etapa 3 se realizează prin descrierea riscurilor de corupție identificate la etapa 1 și, după caz, confirmate în cadrul testării integrității profesionale la

etapa 2 a evaluării, precum și analiza factorilor de risc care sporesc probabilitatea materializării acestor riscuri. Analiza se face conform următoarelor tipuri a factorilor de risc:

a) factori externi – factori de risc aflați în afara controlului entității publice;

b) factori interni – factori de risc organizaționali, de control și sancționare din sfera de control a entității publice, care sînt rezultatul acțiunii sau inacțiunii lor;

c) factori operaționali – factori ce apar în procesul de lucru în cadrul entității publice;

d) factori individuali – factori ce pot motiva un anumit agent public să admită manifestări de corupție și să acționeze contrar climatului de integritate instituțională.

(5) Etapa 4 presupune întocmirea unor cerințe minime, îndeplinirea cărora va permite entității publice să reducă manifestările de corupție în rîndul agenților publici.

(6) În cazul în care evaluarea integrității instituționale se efectuează în lipsa etapei 2 de testare a integrității profesionale, etapele 3 și 4 derulează urmare a realizării etapei 1.

(7) Modul de parcurgere a etapelor 1, 2 și 3 a evaluării integrității instituționale este detaliat în metodologia prevăzută la art. 8 alin.(2) lit. h).

#### **Articolul 10<sup>2</sup>. Autorizarea testării integrității profesionale**

(1) Decizia de inițiere a testării integrității profesionale în cadrul evaluării integrității instituționale se ia de către instituția care evaluează integritatea instituțională și se autorizează de către instanța de judecată. Decizia de inițiere a testării integrității profesionale și autorizarea sînt confidențiale pînă la transmiterea raportului de evaluare a integrității instituționale entității publice sau organului de autoadministrare în conformitate cu art. 13 alin. (5).

(2) În decizia motivată de inițiere a testării integrității profesionale se va indica:

a) motivele inițierii testării integrității profesionale în cadrul entității publice;

b) riscurile de corupție identificate în cadrul entității publice supuse evaluării;

c) obiectivele testării integrității profesionale a agenților publici din cadrul entității publice;

d) categoriile de agenți publici selectați din cadrul entității publice care urmează a fi supuși testării integrității profesionale;

e) eșantionul agenților publici din cadrul entității publice care urmează a fi testați, în funcție de capacitatea Centrului Național Anticorupție și a Serviciului de Informații și Securitate de a efectua testarea integrității profesionale a unui număr reprezentativ de agenți publici;

f) posibilitatea utilizării mijloacelor de înregistrare audio/video, mijloacelor de comunicare, altor mijloace tehnice de obținere ascunsă a informației, precum și posibilitatea oferirii, promisiunii sau transmiterii bunurilor, serviciilor, acordării privilegiilor și avantajelor în vederea fixării manifestării comportamentului agenților publici și nedeconspirării activității testatorilor;

g) data inițierii și finalizării testării integrității profesionale.”

11. Articolele 11 și 12 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 11.** Planificarea și realizarea testării integrității profesionale

(1) Planul de testare a integrității profesionale este un document cu caracter confidențial, care se aprobă de către coordonatorul activității de testare a integrității profesionale, în baza deciziei motivate autorizate de instanța de judecată conform art.10<sup>2</sup> și conține următoarele informații:

a) inițiatorul testării integrității profesionale și decizia motivată de inițiere a testării;

b) obiectivele testării integrității profesionale;

c) operațiunile disimulate preconizate;

d) locul, durata, participanții și asigurarea logistică a testării integrității profesionale;

e) situațiile virtuale simulate, ipotezele de comportament și variantele de acțiune ale testatorului integrității profesionale și ale agentului public testat;

f) alte informații relevante pentru realizarea testării integrității profesionale.

(2) Termenul de desfășurare a testării integrității profesionale este de 6 luni. În baza unui decizii motivate, judecătorul din cadrul instanței de judecată care a autorizat decizia de inițiere a testării, poate prelungi termenul de realizare a testării integrității profesionale cu cel mult 6 luni.

(3) În procesul testării integrității profesionale, testorii întreprind măsurile necesare, în vederea susținerii situațiilor virtuale, simulate, planificate conform alin. (1) lit. e) asigurând astfel realizarea prevederilor planului. La solicitarea instituției care evaluează integritatea instituțională, alte instituții ale statului îi acordă asistență gratuită la realizarea măsurilor de susținere a situațiilor virtuale simulate.

(4) În situații neprevăzute, testorii pot devia de la planul aprobat, în măsura în care acțiunile lor contribuie la realizarea obiectivelor testării integrității profesionale și nu conduce la schimbarea condițiilor de autorizare a deciziei motivate, prevăzute la art.10<sup>2</sup>.

(5) Dacă situațiile neprevăzute apărute în procesul de aplicare a planului conduc la identificarea noilor riscuri de corupție neprevăzute în decizia motivată, completarea deciziei motivate cu noile riscuri identificate se autorizează de către instanța de judecată în decurs de 3 zile lucrătoare de la apariția respectivelor situații. În cazul în care judecătorul refuză autorizarea, materialele acumulate de

testor în situațiile date se distrug, cu excepția cazurilor când aceste materiale sînt necesare în sensul art.9 alin.(6).

(6) În caz de necesitate, la realizarea testării integrității profesionale, testorii colaborează cu reprezentanții entității publice în care activează agenții publici testați, în condițiile prezentei legi și a normelor speciale ce reglementează cooperarea în domeniu.

**Articolul 12.** Mijloacele și metodele de testare și fixare a testelor de integritate profesională

(1) Testorii își desfășoară activitatea în mod confidențial. În acest scop, testorii pot recurge la mijloacele și metodele prevăzute de art.8 alin.(1) lit.c).

(2) În cazuri excepționale, la realizarea testului de integritate profesională pot participa și alte persoane, cu acordul lor prealabil și cu prezentarea garanțiilor că nu vor deconspira activitatea desfășurată.

(3) Testele de integritate profesională se realizează cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale agentului public. Posibilitatea îngrădirii acestora în cadrul testului de integritate profesională este prevăzută în decizia motivată de inițiere a testului de integritate profesională, autorizată de instanța de judecată în condițiile art.10<sup>2</sup>.

(4) În cadrul testării integrității profesionale a judecătorilor, instituțiile care evaluează integritatea instituțională și testorii respectă garanțiile de independență ale judecătorilor, fiindu-le interzisă imixtiunea în procesul de înfăptuire a justiției pe cauze reale, aflate pe rolul instanțelor de judecată.

(5) Fixarea comportamentului agentului public supus testului de integritate profesională se face cu utilizarea mijloacelor de înregistrare audio/ video, mijloacelor de comunicare, altor mijloace tehnice de obținere ascunsă a informației din dotarea instituțiilor care evaluează integritatea instituțională sau din alte surse, precum și cu posibilitatea transmiterii bunurilor, oferirii serviciilor, acordării privilegiilor și avantajelor, doar în condițiile reflectării lor în decizia motivată de inițiere a testării integrității profesionale, autorizată de instanța de judecată în condițiile art.10<sup>2</sup>.”

12. Se completează cu articolul 12<sup>1</sup> cu următorul cuprins:

„**Articolul 12<sup>1</sup>.** Aprecierea rezultatului testului de integritate profesională

(1) Se consideră:

a) rezultat pozitiv al testului de integritate profesională - situația în care agentul public a dat dovadă de integritate profesională, respectîndu-și obligațiile prevăzute la art.(6) alin.(2) lit.a)-c);

b) rezultat negativ – nerespectarea obligațiilor specificate la art.(6) alin.(2) lit.a)-c);

c) rezultat neconcludent – situația în care comportamentul agentului public nu poate fi încadrat nici ca rezultat pozitiv, nici ca rezultat negativ, precum și situațiile în care testul de integritate profesională a fost realizat cu încălcarea prevederilor prezentei legi.

(2) Materialele testelor de integritate profesională se verifică de către judecătorul din cadrul instanței de judecată care a autorizat decizia de inițiere a testării. În procesul verificării, judecătorul examinează respectarea de către testor a deciziei motivate de inițiere a testării integrității profesionale, confirmă sau modifică propunerea instituției care evaluează integritatea instituțională cu privire la aprecierea comportamentului agentului public testat și constată rezultatele testării integrității profesionale, în conformitate cu prevederile alin.(1).

(3) Judecătorul dispune prin încheiere aprecierea rezultatelor testării integrității profesionale a agenților publici ca rezultate pozitive, negative sau neconcludente. În situația prevăzută de art.16 alin.(5), judecătorul dispune în cadrul aceleiași sau a unei alte încheieri restituirea/recuperarea bunurilor de către agentul public testat

(4) La demersul instituției care evaluează integritatea instituțională, judecătorul soluționează prin încheiere orice altă situație apărută în cadrul testării integrității profesionale, în vederea asigurării respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nedivulgării identității testatorilor și conspirării activității de testare a integrității profesionale.”

13. Articolul 13 va avea următorul cuprins:

**„Articolul 13.** Raportul privind rezultatele evaluării integrității instituționale și materialele probatorii

(1) După parcurgerea tuturor etapelor prevăzute la art.10<sup>1</sup>, instituția care evaluează integritatea instituțională întocmește un raport privind rezultatele evaluării, care conține următoarele informații:

- a) inițiatorul evaluării integrității instituționale, etapele evaluării;
- b) riscurile de corupție ce afectează activitățile entității publice;
- c) constatări cu privire la climatul de integritate al entității publice, conform prevederilor art.4<sup>1</sup>;
- d) incidentele de integritate admise de agenții publici;
- e) rezultatele testării integrității profesionale ale agenților publici cu descrierea activităților de testare desfășurate conform planului de testare a integrității profesionale, a comportamentului și acțiunilor agenților publici în timpul testului;
- f) afectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prin manifestările de corupție din cadrul entității publice;
- g) recomandări / cerințe minime de înlăturare a riscurilor de corupție.

(2) Raportul prevăzut la alin.(1) se întocmește astfel încât să nu fie admisă deconspirarea persoanelor implicate în realizarea testului de integritate profesională, să nu fie dezvăluite forțele, mijloacele, sursele, metodele și planurile de activitate ale Centrului Național Anticorupție și ale Serviciului de Informații și Securitate, precum și alte informații cu accesibilitate limitată.

(3) Raportul prevăzut la alin.(1) se întocmește în două versiuni:

- a) completă, conținând date despre identitatea agenților publici testați;

b) depersonalizată, fără a include date despre identitatea agenților publici testați, adică numele, prenumele, precum și alte date care conduc la identificarea certă a acestora.

(4) Originalul înregistrărilor audio/video realizate pe parcursul desfășurării testului de integritate profesională se anexează la versiunea completă a raportului întocmit în condițiile alin.(1) și se păstrează, în mod obligatoriu, împreună cu acesta în cadrul instituției care a evaluat integritatea instituțională în termenul prevăzut de prezenta lege.

(5) Versiunea completă a raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale se transmite conducătorului entității publice sau, după caz, organului de autoadministrare, în termen de trei zile lucrătoare din momentul definitivării lui. Concomitent, se transmite copia realizată în condițiile art.14 alin.(8) de pe originalul înregistrărilor audio/video și alte materiale care confirmă rezultatul negativ al testului de integritate profesională, cu informarea despre caracterul lor confidențial și răspunderea pentru divulgare altor persoane decât celor prevăzute la art.14 alin.(9).

(6) Versiunea depersonalizată a raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale este făcută publică pe pagina web a instituției care evaluează integritatea instituțională, concomitent cu transmiterea versiunii complete, în condițiile alin.(5).

(7) Prin derogare de la prevederile alin.(6), versiunea completă a raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale se publică pe pagina web a instituției care a evaluat integritatea instituțională în privința entităților publice care nu au o entitate publică ierarhic superioară, pentru agenții publici cărora legislația nu stabilește posibilitatea atragerii la răspundere disciplinară, precum și în situațiile prevăzute la art.15 alin.(6).”

14. Titlul capitolului III va avea următorul cuprins:

**„Capitolul III  
Consecințele evaluării integrității instituționale  
și a testării integrității profesionale”**

15. Articolele 14 și 15 vor avea următorul cuprins:

**„Articolul 14.** Acțiunile entității publice după primirea raportului de evaluare a integrității instituționale

(1) Entitatea publică sau, după caz, organul de autoadministrare, examinează raportul de evaluare a integrității instituționale în termen de 10 zile după primirea lui.

(2) Dacă în raportul de evaluare a integrității instituționale se constată riscuri de corupție în cadrul entității publice, entitatea publică sau, după caz, organul de autoadministrare adoptă un plan de integritate, în termen de o lună de la primirea raportului.

(3) Planul de integritate urmează a fi implementat în termen de două luni din momentul adoptării, asigurând, cel puțin, îndeplinirea recomandărilor/cerințelor minime formulate în raportul de evaluare a integrității instituționale. Planul de integritate conține:

- a) riscurile de corupție (conform raportului);
- b) acțiunile de diminuare / excludere a riscurilor;
- c) termenele;
- d) indicatorii;
- e) responsabilii.

(4) Pentru riscurile de corupție descrise în raportul de evaluare a integrității instituționale, apariția cărora este determinată de factori de risc externi, entitatea publică sau, după caz, organul de autoadministrare va include în planul de integritate acțiuni indirecte, preparatorii pentru diminuarea acestor riscuri.

(5) În procesul de elaborare a planului de integritate, entitatea publică sau, după caz, organul de autoadministrare poate organiza consultări cu societatea civilă. Instituția care a evaluat integritatea instituțională va oferi, la solicitare, suport metodologic în acest proces. Responsabilitatea pentru adoptarea și implementarea planului de integritate aparține exclusiv entității publice sau, după caz, organului de autoadministrare.

(6) La expirarea termenului prevăzut la alin.(3), entitatea publică sau, după caz, organul de autoadministrare, întocmește un raport cu privire la implementarea planului de integritate, pe care îl publică pe pagina sa web și îl transmite instituției care a evaluat integritatea instituțională.

(7) În termen de 60 de zile de la primirea raportului de evaluare a integrității instituționale, entitatea publică sau, după caz, organul de autoadministrare examinează materialele ce confirmă rezultatul negativ al testului integrității profesionale transmise în condițiile art.13 alin.(5) și informează instituția care a evaluat integritatea instituțională despre măsurile întreprinse și sancțiunile aplicate, oferind o copie a deciziei respective.

(8) Pentru asigurarea confidențialității și a conspirării, pe copia înregistrărilor transmise entității publice sau, după caz, organului de autoadministrare pentru confirmarea rezultatului negativ al testului integrității profesionale, imaginea și vocea altor persoane decât agentul public testat, imaginile automobilelor, localurilor, ale altor fundaluri, precum și sunetele împrejurărilor înregistrate pot fi prezentate astfel încât să nu poată fi recunoscute.

(9) În procesul examinării materialelor prevăzute la alin.(8), entitatea publică sau, după caz, organul de autoadministrare, asigură accesul agentului public testat, după caz, a reprezentantului acestuia și a instanței de judecată la materialele ce i-au fost transmise de instituția care a realizat evaluarea integrității instituționale.

(10) În cazul în care conducătorul entității publice sau un membru al organului disciplinar al entității respective se află într-o relație de rudenie directă sau prin afinitate de pînă la gradul patru cu agentul public supus testului de

integritate profesională, raportul privind rezultatul negativ al testului de integritate profesională este comunicat conducătorului entității ierarhic superioare, care va lua o decizie privind aplicarea sancțiunii disciplinare agentului public testat.

(11) Ulterior recepționării raportului de evaluare a integrității instituționale, la luarea deciziilor cu privire la promovarea agenților publici supuși testului de integritate profesională, entitatea publică, sau, după caz, organul de autoadministrare ține cont de rezultatul testului.

**Articolul 15. Evaluarea repetată a integrității instituționale. Consecințele eșuării planului de integritate**

(1) După primirea raportului cu privire la implementarea planului de integritate, instituția care a evaluat integritatea instituțională apreciază progresele realizate în vederea consolidării climatului de integritate instituțională a entității publice, verificând în acest sens dacă planul de integritate instituțională a fost implementat cu succes sau a eșuat. În vederea creării și menținerii continue a climatului de integritate instituțională, entitățile publice se supun periodic evaluărilor repetate a integrității instituționale, desfășurate în conformitate cu prevederile capitolului II, numărul acestora nefiind limitat.

(2) Implementarea planului de integritate se consideră de succes în următoarele cazuri:

a) dacă toate măsurile incluse în plan sau majoritatea acestora au fost realizate, cu unele excepții, din motive neimputabile entității publice;

b) dacă rezultatele evaluării repetate a integrității instituționale a entității publice denotă neimplicarea agenților publici în manifestări de corupție, o implicare mai mică a acestora în astfel de manifestări în comparație cu rezultatele evaluării precedente, dar, în orice caz, nu denotă o implicare mai mare decât nivelul prevăzut la alin.(3) lit.c).

(3) Planul de integritate se consideră eșuat în următoarele cazuri:

a) neadoptarea în termen a planului;

b) nerealizarea în termen a măsurilor incluse în plan din motive imputabile entității publice;

c) implicarea a cel puțin o treime sau mai mare a agenților publici în incidente de integritate, constatată în cadrul evaluării repetate a integrității instituționale.

(4) În cazul eșuării implementării planului de integritate, instituția care a evaluat integritatea instituțională propune entităților publice ierarhic superioare sancționarea disciplinară, inclusiv aplicarea sancțiunii de eliberare din funcție a conducătorilor entității publice. Termenul de prescripție pentru atragerea la răspundere disciplinară curge din momentul primirii propunerii .

(5) Refuzul entității publice ierarhic superioare de a aplica sancțiunea disciplinară propusă de instituția care evaluează integritatea instituțională în condițiile alin.(4) poate fi contestat în ordinea contenciosului administrativ la

instanța judecătorească, cu respectarea procedurii prealabile. Contestarea refuzului în acest caz suspendă termenul de prescripție a răspunderii disciplinare.

(6) În cazul eșuării planului de integritate adoptat de organul de autoadministrare al entității publice supuse evaluării repetate, versiunile complete ale rapoartelor de evaluare a integrității instituționale întocmite inițial și, după caz, repetat, se consideră de interes public și sînt publicate pe pagina web oficială a instituției care evaluează integritatea instituțională.”

#### 16. Articolul 16:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Sancțiunea disciplinară ca urmare a rezultatului negativ al testului de integritate profesională, se aplică conform actelor legislative care reglementează statutul agentului public sau legislației muncii. Termenul de prescripție pentru atragerea la răspundere disciplinară curge din momentul primirii raportului de evaluare instituțională de către entitatea publică.”;

alineatul (2) se abrogă;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„ (3) De la data primirii raportului de evaluare a integrității instituționale, care conține rezultatul negativ al testului de integritate profesională și pînă la finalizarea procedurilor disciplinare, dar nu mai mult de trei luni, agentul public nu poate fi eliberat din funcție în baza cererii de demisie sau transferat în baza cererii de transfer.”;

la alineatul (6), a doua propoziție va avea următorul cuprins „Scopul cazierului de integritate este de a ține evidența rezultatelor testării integrității profesionale, iar situațiile în care angajatorul solicită informațiile din cazier, se prevăd în Regulamentul cu privire la ținerea și utilizarea cazierului respectiv, care se aprobă de Guvern”;

se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) Informația în Cazierul privind integritatea profesională se include după aprecierea rezultatelor testării integrității profesionale de către instanța de judecată, conform art. 12<sup>1</sup>. În Cazier se face mențiunea despre data aprecierii rezultatului negativ de către instanța de judecată, data informării agentului public supus testării integrității profesionale, informația despre contestarea/necontestarea rezultatului de către agentul public testat. Informația privind rezultatul negativ al testării integrității profesionale se exclude din Cazier în baza hotărîrii definitive și irevocabile a instanței de judecată.

„(8) Informația despre rezultatul negativ al testului de integritate profesională, apreciat potrivit prevederilor art.12<sup>1</sup> se păstrează în cazierul privind integritatea profesională a agenților publici timp de 5 ani – cu privire la încălcarea art.6 alin.(2) lit.a) și 1 an – cu privire la încălcarea art.6 alin. (2) lit. b) și c), din momentul comunicării rezultatului negativ al testului de integritate profesională entității publice.”.

17. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

**„Articolul 17. Contestarea sancțiunilor disciplinare aplicate**

(1) Sancțiunea disciplinară aplicată ca urmare a rezultatului negativ al testului de integritate profesională poate fi contestată de agentul public testat în instanța de contencios administrativ fără respectarea procedurii prealabile, în modul prevăzut de legislație.

(2) În cazul în care agentul public testat a demisionat pînă la primirea de către entitatea publică a raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale, termenul de contestare a rezultatului testării curge din momentul comunicării rezultatului testului de integritate profesională agentului public vizat în raport.

(3) Sancțiunea disciplinară aplicată unui judecător ca urmare a rezultatului negativ la testul de integritate profesională, poate fi contestată conform prevederilor Legii nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

(4) Contestarea sancțiunii disciplinare prevăzute la alin.(1) și (2) suspendă termenul de prescripție a răspunderii disciplinare.

(5) Competența de examinare a contestațiilor în contencios administrativ depuse conform prezentului articol, aparține instanței judecătorești. Judecătorul care a autorizat decizia de inițiere a testării integrității profesionale și care a verificat rezultatele ei nu poate participa la examinarea contestației.”

18. Articolul 18:

alineatul (1):

după cuvintele „ , se păstrează” se completează cu sintagma „cu respectarea regulilor de protecție a datelor cu caracter personal potrivit Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal”;

se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) în cazul unui rezultat neconcludent – pînă în momentul aprecierii acestuia de către instanța de judecată.,,

se completează cu alineatul (1<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„(1<sup>1</sup>) Dacă înregistrările prevăzute la alin.(1) conțin informații atribuite la secret de stat, păstrarea și gestionarea materialelor respective se face în conformitate cu legislația privind protecția secretului de stat.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) După expirarea termenelor stabilite la alin.(1), originalul înregistrărilor audio/video efectuate în cadrul testului de integritate profesională se distruge de către instituția care a evaluat integritatea instituțională, iar distrugerea copiilor realizate în condițiile art.14 alin.(8) este asigurată de către entitățile publice sau, după caz, organele de autoadministrare care le-au primit.”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Pentru încălcarea regimului de păstrare, acces și distrugere a înregistrărilor audio/video efectuate în cadrul testului de integritate profesională survine răspunderea prevăzută pentru încălcarea prevederilor Legii nr.133 din 8

iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal sau, după caz, a Legii nr.245 din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat.”

19. Titlul capitolului IV va avea următorul cuprins:

**„Capitolul IV  
Controlul și finanțarea evaluărilor integrității instituționale”**

20. Articolul 19:

în titlu și conținutul articolului, cuvintele „testare a integrității profesionale” se substituie cu cuvintele „evaluare a integrității instituționale”;

alineatul (2):

sintagma „30 ianuarie, cîte un raport cu privire la activitățile de testare a integrității profesionale, care va cuprinde” se substituie cu sintagma „30 martie, cîte un raport public cu privire la activitățile de evaluare a integrității instituționale, care conține:”;

literele a) și b) vor avea următorul cuprins:

„a) numărul de entități publice supuse evaluării integrității instituționale;

b) numărul de teste de integritate profesională realizate și rezultatele acestora;”;

se completează cu litera b<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„b<sup>1</sup>) numărul de planuri de integritate adoptate și implementate cu succes sau eșuate;”;

la alineatul (3), după cuvintele „activitatea de” se completează cu cuvintele „evaluare a integrității instituționale a entităților publice și de”.

21. Se completează cu articolul 19<sup>1</sup> cu următorul cuprins:

**„Articolul 19<sup>1</sup>. Controlul judiciar asupra activității de testare a integrității profesionale**

(1) Autorizarea activității de testare a integrității profesionale, verificarea respectării condițiilor de autorizare în vederea aprecierii rezultatelor testelor de integritate profesională, examinarea contestațiilor cu privire la aplicarea testelor de integritate profesională și a sancțiunilor disciplinare ca urmare a rezultatelor negative a acestora, precum și refuzul aplicării sancțiunilor disciplinare, ca urmare a eșuării planului de integritate se află sub control judiciar.

(2) Selectarea și desemnarea judecătorilor specializați se face în baza Regulamentului aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii și consultat cu Centrul Național Anticorupție. În procesul de selectare și desemnare a judecătorilor se vor respecta următoarele rigori:

a) judecătorii selectați să aibă reputație ireproșabilă;

b) judecătorii să fie desemnați în instanțe cu raza de circumscripție diferite, inclusiv de nivelul curților de apel.

(3) Lista judecătorilor desemnați în conformitate cu alin.(2) se publică și se plasează pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii.”

## 22. Articolul 20:

în titlu, după cuvintele „măsurilor de organizare” se completează cu cuvintele „evaluării integrității instituționale și de”;

în textul articolului, înainte de cuvintele „testării integrității profesionale” se completează cu cuvintele „evaluării integrității instituționale și”.

## 23. Anexa la lege se abrogă.

**Art.XXIX.** – Legea nr.52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.110-114, art.278) se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, alineatul (1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

2. La articolul 35, alineatul (2) se completează în final cu textul „ , precum și nu are în ultimii 5 ani înscrieri în Cazierul de integritate profesională cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

**Art.XXX.** – Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.238-246, art.557) se completează după cum urmează:

1. La articolul 4, alineatul (1) se completează cu litera m<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„m<sup>1</sup>) nerespectarea prevederilor art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;”.

2. La articolul 19 alineatul (1), litera d) se completează în final cu sintagma „ , precum și în cazul recepționării raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale, întocmit de către Centrul Național Anticorupție.”

**Art. XXXI. – Dispoziții finale și tranzitorii**

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de trei luni de la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la publicarea prezentei legi:

a) va înainta Parlamentului alte propuneri de modificare și completare a actelor legislative necesare în vederea implementării art.4<sup>1</sup> din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

(3) Guvernul, în termen de 30 de zile de la data publicării prezentei legi, va asigura republicarea Legii nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu renumerotarea elementelor actului legislativ și corectarea, după caz, a tuturor trimiterilor la acestea.

(4) Centrul Național Anticorupție, în termen de 3 luni de la publicarea prezentei legi, va ajusta actele sale departamentale în vederea punerii în aplicare a prevederilor prezentei legi.

**Președintele Parlamentului**

**NOTA INFORMATIVĂ**  
**la proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative**

**Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite**

La data de 23 decembrie 2013, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 325 „cu privire la testarea integrității profesionale”, o parte din prevederile căreia au intrat în vigoare de la 14 februarie 2014 (cînd a fost publicată legea), iar cealaltă parte – de la 14 august 2014 (cînd a început activitatea de testare a integrității profesionale propriu-zisă).

La 20 iunie 2014 un grup de deputați din Parlament au contestat unele prevederi ale acestei legi la Curtea Constituțională, care s-a expus la 16 aprilie 2015 în hotărîrea cu nr.7, extinzînd obiectul sesizării la prevederile întregii legi, aceasta fiind declarată constituțională, cu excepția unui șir de prevederi din lege, fapt care a pus în dificultate aplicarea testelor de integritate profesională de către Centrul Național Anticorupție (CNA) și Serviciul de Informații și Securitate (SIS).

În special, Hotărîrea Curții Constituționale nr.7/16 aprilie 2015 a criticat Legea 325/2013 pe motivul ca această nu este compatibilă cu prevederile art.6 (dreptul la un proces echitabil) și art.8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) din perspectiva drepturilor omului ale agenților publici testați.

Urmare a publicării hotărîrii motivate a Curții Constituționale la 15 mai 2015, prin ordinul ministrului justiției nr.215 din 21 mai 2015, a fost instituit Grupul de lucru inter-instituțional pentru revizuirea Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 cu privire la testarea integrității profesionale (în continuare Legea nr.325/2013) în corespundere cu hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 16 aprilie 2015, format din reprezentanții Centrului Național Anticorupție, reprezentanții Consiliului Superior al Magistraturii, judecători, procurori, reprezentantul AO „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției”, reprezentantul Ambasadei Statelor Unite ale Americii și reprezentanții Ministerului Justiției. În rezultatul activității desfășurate de grupul de lucru, în vederea revizuirii prevederilor Legii 325/2013 în conformitate cu obiecțiile Curții Constituționale, a fost elaborată versiunea inițială a proiectului Legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Considerăm că implementarea proiectului va avea un impact semnificativ pentru prevenirea și combaterea manifestărilor de corupție, iar aplicarea sancțiunilor disciplinare asupra agenților publici care nu corespund criteriilor de integritate va contribui la implementarea principiului „zero toleranță la corupție”, principiu stabilit în Strategia Națională Anticorupție, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.154 din 21.07.2011, dar mai ales va spori încrederea cetățenilor față de organele din sistemul de drept și față de stat în general.

**Expunerea problemelor abordate în proiect prin prisma cadrului normativ în vigoare, argumentarea necesității de reglementare, evidențierea elementelor noi**

Prin proiect se propune:

- ajustarea Legii 325/2013 conform Hotărîrii Curții Constituționale nr.7 din 16 aprilie 2015
- ajustarea cadrului legislativ în vigoare la prevederile Legii nr.325/2013.

***Ajustarea Legii 325/2013 conform Hotărîrii Curții Constituționale nr.7 din 16 aprilie 2015***

Modificările și completările operate în Legea nr.325/2013 au drept scop punerea în aplicare a acesteia, prin înlăturarea impedimentelor de ordin legislativ sau, dimpotrivă, completarea ei cu prevederi care vor îmbunătăți procesul de aplicare a legii fără impedimente constatate în procesul de efectuare a testelor de integritate.

În rezultatul activității grupului de lucru, s-a convenit asupra unui nou concept de aplicare a testelor de integritate profesională și anume, ca etapă a ***evaluării integrității instituționale***. Conform acestuia, testarea integrității profesionale aplicate agenților publici din cadrul entităților va urmări primordial nu sancționarea lipsei de integritate profesională a agenților publici, ci constatarea carențelor climatului de integritate instituțională din cadrul entității publice, de dezvoltarea căruia este responsabil conducătorul entității publice și care duce, la rîndul său, la comportament lipsit de integritate profesională a agenților publici. Astfel, dezvoltarea integrității instituționale presupune aplicarea legislației și a ***politicilor anticorupție***, adoptate atît la nivel național pentru toți agenții publici (de ex.: respectarea regimului cadourilor, a conflictelor de interese, de asigurare a transparenței utilizării patrimoniului public, de denunțare a actelor de corupție, conexe și a faptelor de comportament corupțional, de denunțare a influențelor necorespunzătoare, de protecție a avertizorilor de integritate etc.), cît și ***sectorial pentru anumite categorii de agenți publici*** (de ex.: măsurile de integritate specifice pentru judecători, procurori, polițiști etc.), stabilite în legi speciale și în codurile de etică a acestora. Totodată, conducătorii entităților publice pot adopta ***politici instituționale de sporire a integrității prin acte departamentale***, prin care să impună cerințe specifice agenților publici din cadrul entității respective, cu condiția ca aceste cerințe departamentale să nu instituie standarde de integritate sub limita celor statuate în legislație.

Constatarea carențelor climatului de integritate instituțională urmează să se facă în baza unei ***evaluări a integrității instituționale***, conceptul de testare fiind inclus în acest concept mai larg. Astfel, testarea integrității profesionale a agenților publici devine o etapă a evaluării integrității instituționale, care oferă dovezi concludente despre felul în care este cultivat și respectat climatul de integritate în cadrul entității publice. Evaluarea integrității instituționale se va face, potrivit abordării inițiale a Legii 325/2013, de către CNA în privința tuturor entităților publice, și de către SIS – în privința CNA și în privința propriilor agenți publici și va include:

- 1) identificarea riscurilor de corupție a entității publice,
- 2) testarea integrității profesionale a agenților publici din cadrul entității evaluate,
- 3) descrierea riscurilor de corupție și analiza factorilor care le generează și
- 4) recomandări de îmbunătățire a climatului de integritate instituțională.

Pentru aceasta, entitățile publice vor sprijini procesul de identificare a riscurilor și de analiză a factorilor de risc prin oferirea informațiilor necesare CNA/SIS, în vederea aprecierii climatului de integritate al instituției. În acest sens, trebuie menționat că în procesul elaborării criteriilor de evaluare s-a ținut cont de concluziile studiului comparativ și a metodologiei „Evaluarea riscurilor de corupție în instituțiile publice din Europa de Sud-Est, realizat de către Inițiativa Regională Anticorupție din cadrul Pactului de Stabilitate în Europa de Sud-Est, în anul 2015.

Legea 325/2013 urmează să reglementeze evaluarea integrității instituționale de către CNA sau, după caz, de către SIS, inclusiv procedura de testare a integrității profesionale aleatorie a agenților publici din cadrul entităților publice supuse evaluării și consecințele acesteia. Pentru a purcede la testarea integrității profesionale, se va obține o autorizare judiciară *ex-ante* a mijloacelor speciale și a limitelor de comportament ale testorilor. Mai mult ca atât, instanța de judecată va da o apreciere rezultatelor testelor, verificând respectarea de către testor a condițiilor de autorizare a lor, înainte ca acestea să fie reflectate în raportul de evaluare (procedură de control judiciar *ex-post*).

Rezultatele evaluării integrității instituționale, inclusiv cele ale testelor de integritate profesională aplicate, urmează a fi incluse într-un **raport de evaluare a integrității instituționale**, care se va transmite conducătorului entității publice și/sau după caz organului de autoadministrare, pentru ca acesta să ia măsurile necesare creării/restabilirii climatului de integritate instituțională în cadrul entității pe care o conduce. Pentru aceasta, conducătorul/organul de autoadministrare trebuie să adopte în regim de urgență (cel mult o lună) un plan de integritate, implementarea căruia într-un interval scurt de timp (2 luni) va permite redresarea considerabilă a integrității agenților publici și, prin urmare, a climatului de integritate instituțională a entității publice.

Ulterior, CNA/SIS va reveni cu o evaluare repetată a instituției, pentru a obține confirmarea îmbunătățirii climatului de integritate instituțională, ca urmare a aplicării planului de integritate, ce va fi și o dovadă a eficacității manageriale a conducătorului entității. În cazul în care conducătorul va refuza să adopte planul de integritate, nu-l va implementa în termen sau implementarea acestuia nu va confirma schimbarea considerabilă a climatului de integritate a instituției, CNA/SIS va fi în drept să propună entității ierarhic superioare destituirea conducătorului entității publice evaluate, pe motiv că în entitatea pe care o conduce există corupție sistemică, iar entitatea pe care o conduce eșuează să servească interesului cetățenilor, încălcându-le drepturile. Refuzul de a destitui conducătorul va fi susceptibil de a fi atacat în instanța de judecată specializată în ordinea contenciosului administrativ.

În acest sens, trebuie amintit Raportul Departamentului de Stat SUA cu privire la starea în domeniul drepturilor omului în Republica Moldova, care constată că motivul principal al încălcării drepturilor omului în țara noastră este corupția sistemică din instituțiile publice. Astfel, considerăm că responsabilizarea managerilor de instituții publice pentru suprimarea corupției în instituțiile pe care le conduc răspunde și așteptărilor partenerilor de dezvoltare ai Republicii Moldova.

Totodată, pentru a obține sprijinul public și presiunea pozitivă din partea societății atât față de conducătorii entităților publice care trebuie să adopte și să implementeze în regim de urgență un plan de integritate, cât și asupra entităților responsabile de numirea lor – raportul de evaluare a riscurilor instituționale de corupție, cu excepția datelor cu caracter personal al agenților publici care au picat testele de integritate profesională, urmează a fi publicat concomitent cu transmiterea acestuia conducătorilor entităților publice sau, după caz, organelor de autoadministrare. Aceștia din urmă vor primi raportul complet, pentru a cunoaște agenții publici concreți care au rezultate negative la testul de integritate.

#### ***Ajustarea cadrului legislativ în vigoare la prevederile Legii nr.325/2013.***

Proiectul de lege introduce norme noi într-un șir de acte legislative, în special ce țin de:

1) Stabilirea în legile speciale a entităților publice cărora li se aplică prevederile Legii 325/2013, inclusiv în Legea 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, dar și în Codul muncii a:

- obligațiilor agenților publici de a respecta prevederile art.6 alin.(2) din Legea 325/2013;
- cerinței de solicitare de către conducătorul entității publice/organul de autoadministrare a certificatului de cazier la încadrarea în funcții a agenților publici;
- stabilirii sancțiunii disciplinare pentru încălcarea obligațiilor stabilite la art.6 alin.(2) din Legea nr.325/2013.
- stabilirii temeiului posibil de eliberare în cazul rezultatului negativ al testului de integritate profesională (deși rămîne la discreția angajatorului);
- stabilirii interdicției de eliberare sau transfer în cazul rezultatului negativ al testului de integritate profesională, pînă la finalizarea procedurilor disciplinare.

Deci, generalizînd cele expuse mai sus, menționăm că întru sporirea calității serviciilor publice, promovării valorilor de integritate a agenților publici, a fost inclusă, de rînd cu alte condiții de încadrare în autoritățile și instituțiile publice, solicitarea de către conducătorul autorității/organul de autoadministrare a certificatului de cazier al integrității profesionale, iar la compartimentul „eliberarea din serviciu”, a fost inclus un nou temei de eliberare – admiterea în activitate a incidentelor de integritate, așa cum prevede și Legea 325/2013.

2) Stabilirea competențelor exprese privind evaluarea integrității instituționale în legile speciale ce reglementează activitatea CNA și SIS. Completările au drept

scop racordarea prevederilor Legii cu privire la Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova și ale Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție, la prevederile Legii nr.325/2013.

3) Au fost operate modificări și în Legea 271-XVI din 18.12.2008 privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice, verificare efectuată de către Serviciul de Informații și Securitate, dar care, la moment, nu funcționează din cauza că articolul 5 din lege (persoanele supuse verificării) face trimitere la anexa nr.2 din Legea 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, care a fost abrogată odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică. Acest aspect a fost pus în discuție de nenumărate ori de către societatea civilă. În anul 2014 *Transparency International Moldova* a lansat cercetarea „Sistemul național de integritate 2014” pentru Republica Moldova, care, la compartimentul „Recomandări detaliate în profilul pilonilor Sistemului Național de Integritate” subcompartimentul „Agențiile anticorupție”, prima recomandare o constituie asigurarea verificării candidaților și titularilor la funcția publică”. Această modificare se impune și din considerentul asigurării unei bune aplicări a prevederilor propuse prin Legea 325/2013 în ceea ce privește asigurarea climatului de integritate instituțională. De altfel, și în Planul de acțiuni pe anii 2014-2015 privind implementarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr.76 din 16.05.2014, la măsura 27 din capitolul V „Perfecționarea legislației anticorupție și îmbunătățirea mecanismelor ei de funcționare, inclusiv prin exercitarea controlului parlamentar”, prevede elaborarea proiectului de lege privind modificarea și completarea Legii 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice în vederea înlăturării deficiențelor constatate în procesul implementării acesteia.

#### **Fundamentarea economico-financiară**

Implementarea prevederilor proiectului nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare.

#### **Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate**

Proiectul se încorporează perfect în sistemul actelor legislative, operînd modificările necesare în vederea ajustării Legii 325/2013 la Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 16 aprilie 2015, precum și legislației în vigoare la prevederile Legii 325/2013. Ulterior intrării în vigoare a prezentului proiect, urmează a fi modificat cadrul conex.

#### **Avizarea și consultarea publică a proiectului**

În scopul respectării prevederilor Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web a Ministerului Justiției (directorul „Transparența decizională”, compartimentul „Consultații publice”), și pe portalul guvernamental [www.particip.gov.md](http://www.particip.gov.md).

Viceministru



Nicolae Eșanu